

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ЯПОНСКИ ЕЗИК ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ГИМНАЗИИ ЗА XII КЛАС, СЛЕД VIII КЛАС С ИНТЕНЗИВНО ИЗУЧАВАНЕ НА ЯПОНСКИ ЕЗИК (ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ

Настоящата учебна програма надгражда обучението по японски език като първи чужд език – профилирана подготовка – в VIII, IX, X и XI клас на професионалните гимназии както по отношение на учебното съдържание, така и по отношение на принципите на подбор, структуриране и представяне на материала. Програмата е изработена в съответствие с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици, като е съобразена с Общата европейска езикова рамка (CEF) на Съвета на Европа, а също и с изискванията за получаване на международно признат сертификат от Японската фондация, която е единствената оторизирана институция в тази област.

Използвани са и следните материали, отразяващи спецификата на обучението по японски език:

- Изискванията за професионално владение на японски език, изготвени от The Japan Foundation and Association of International Education, Japan. Tokyo, 2002 г.
- Докладът на Асоциацията на преподавателите по японски език в Европа (AJE) от 2005 г. за обучението по японски език и Общата европейска езикова рамка
- Програмите за изучаване на японски език от чужденци (2005–2006 г.) на Osaka University of Foreign Studies

Хорариум

Часовете по японски език се разпределят в съответствие с хорариума за XII клас по учебен план за профилирана подготовка.

Ядра на учебното съдържание

- слушане с разбиране
- говорене (диалогична и монологична реч)
- четене с разбиране
- писане

Учебници и учебни материали

CHUUKYUU KARA MANABU NIHONGO. Kenkyusha, 1993.

NIHONGO CHUUKYUU SOGOMONDAISHUU. Tokyo, 1993.

NIHONGO O TANOSHIKU YOMU HON CHUUKYUU (Koide 1998)

MAINICHI NO KIKITORI SHOKYUHEN GE. (Miyagi et al 1998)

NIHONGO TESUTO CHUUKYUU. ALC Press Japanese Textbook Series, 2000.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Целите на обучението по японски език в XII клас са част от общите образователни и възпитателни цели за гимназиалния етап на обучение. Те са общи за всички чужди езици, но се осигуряват чрез специфично за японския език учебно съдържание.

Общи цели на програмата за профилирана подготовка в XII клас:

- осигуряване надграждането на постиженията на ученика от предишния етап на обучение;
- по-нататъшно разширяване на комуникативната компетентност на ученика в единство на нейните езикови и социокултурни компоненти;
- постепенно разширяване на уменията японският език да се използва и за специфични цели, произтичащи от профила на съответната професионална гимназия;
- изграждане на умения за четене с разбиране и за оценка на информацията.

Специфични цели на програмата по японски език за XII клас:

Държавните образователни изисквания по чужди езици определят скала на владее на езика, която до голяма степен е съобразена с първите пет равнища на Общата европейска рамка. Постигането на шестото равнище, доближаващо се до владее на езика от представител на съответната култура, не е цел на обучението в българското средно училище. От друга страна, изискванията за професионално владее на японски език, изготвени от The Japan Foundation and Association of International Education, са структурирани в четири равнища, като най високо е първото, което съответства на шестото равнище от Общата европейска езикова рамка. Всяко от четирите равнища съдържа три типа тестове, чрез които се проверяват следните аспекти: *йероглифи и лексика; четене с разбиране; слушане с разбиране.*

Аспектът *говорене (диалогична и монологична реч)* не е застъпен и по тази причина обучението в средното училище не може да бъде ориентирано изцяло към изискванията на Японската фондация.

Изискванията, заложи в Общата европейска езикова рамка, не са съобразени с обстоятелството, че поради спецификата на японската писменост обучението по йероглифика винаги се е разглеждало като относително самостоятелен аспект в процеса на овладяването на езика.

Специфичните цели на обучението по японски език в XII клас са:

- да се овладее японският образователен минимум от 1006 йероглифа;
- да се овладее граматическият минимум за сертификат за второ равнище по японски език
- комуникативната компетентност по аспектите *четене с разбиране* и *писане* на учениците, изучаващи японски език, в XII клас да се изравни с комуникативната компетентност по тези аспекти на учениците, изучаващи езици с буквена писменост;
- по аспектите *слушане с разбиране* и *говорене (диалогична и монологична реч)* изискванията по японски език трябва да бъдат синхронизирани напълно с изискванията на Общата европейска езикова рамка.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Очаквани резултати по основните ядра на равнище учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови категории	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
<p>СЛУШАНЕ С РАЗБИРАНЕ Ученикът разбира сравнително дълги устни изложения, дори и когато не са ясно структурирани, а логическите връзки само се подразбира. Разбира сравнително лесно телевизионни предавания и филми.</p> <p>ГОВОРЕНЕ Диалогична реч Ученикът може да използва успешно познанията си по езика за социални и професионални контакти. Може да формулира и изразява мнението си в сравнително продължителни разговори и дискусии на различни теми.</p> <p>Монологична реч Ученикът може да говори подробно и ясно по сравнително сложни въпроси, да развива определени аспекти и да завършва изказването по подходящ начин</p> <p>ЧЕТЕНЕ С РАЗБИРАНЕ Ученикът може да разбира дълги и сложни текстове, като долавя стилистични нюанси. Разбира незначително адаптирани произведения на японската литература, като разпознава около 1000 йероглифа.</p> <p>ПИСАНЕ Може да създава добре структурирани текстове по широк кръг теми, като ясно изразява мнението си. Използва активно около 850 йероглифа и около 4000 думи.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Учениците трябва да познават социолингвистичната ситуация в Япония, за да могат да се ориентират правилно в избора речеви стил. Да разширят познанията си за основните понятия от икономиката, политиката и социалните отношения в съвременния свят. Да разширят познанията си за научната и техническата терминология с оглед и на професионалната си специализация. Да разширят социокултурните си знания за т. нар. вертикални общества, към които принадлежи Япония. Да овладеят основните средства на невербалната комуникация, като особено внимание обръщат на различията между тези средства в България и Япония. Да се ориентират правилно в особеностите на японския бит и култура. Да се възпитават в дух на уважение към различното. 	<p>ФОНЕТИКА Овладеяване на ритмичната организация на японската реч.</p> <p>ГРАФИКА Да познават в практически аспект основните проблеми на проблема за единството между реч и писмо в съвременния японски език.</p> <p>ЛЕКСИКОЛОГИЯ Да познават основните словообразователни афикси.</p> <p>МОРФОЛОГИЯ Да познават разговорните варианти на по-важните морфосинтактични конструкции.</p> <p>СТИЛИСТИКА Да познават основните речеви стилове в съвременния японски език.</p>	<p>Учебното съдържание да се усвоява в спокойна и приятна атмосфера, като на учениците се създадат възможности да:</p> <ul style="list-style-type: none"> да участват в индивидуални занимания и в работа по групи да участват в роливи, ситуативни и асоциативни игри да работят с различни информационни източници, като особено внимание се обърне върху достъпа до японски материали чрез интернет. да работят самостоятелно с различни справочни материали да общуват в реални и симулативни ситуации да участват в културни събития, организирани от посолството на Япония да участват в занимателни дейности, провокиращи речевата активност 	<p>Учениците да използват придобитите знания за осъществяване на междупредметни връзки по:</p> <p>Български език и л-ра Разпознаване на граматичните категории и структури; разпознаване на текстовите разновидности; разпознаване на литературните жанрове; проблеми на езиковата интерференция. Да умеят да съпоставят фолклора, литературата и изкуството</p> <p>Специални предмети: В контекста на основната специалност на учениците, особено значение има сравняването на стойности, единици за измерване, образуване на термини и т. н.</p> <p>Обществени науки: Сведения за японската история, съпоставяне на общото и различното между Изтока и Запада. Европейски и азиатски структури за икономическо сътрудничество.</p>

Граматически минимум за XII клас

sae	X yori shikata ga nai
itsu no manika	semete
ni nareru	youni
naide sumu	koso
ni ki ga tsuku	uchi ni
sekkaku	nai uchi ni
Dic+wakeniwa ikanai	X ga kininaru
naiwakeni waikanai	dou shitemo
ta ue de	tsui
Dic+tane ni	omouyouni
Negative stem+zu	stem+gachi
ni yoruto	yoppodo
kawari	ni chigainai
ittan-ba	sasuga ni
N+de ii desu	monono
S+to wa kagirana	ippou dewa
S+de wa nai darou ka	seizei
mushiro	sorenishitemo
youni suru	kagiri
stem+hajimeru	X to tomoni Y
Question+temo	x wo Y ni makaseru
to shite	X tabi Y
youna ki ga suru	ni motozuku

Разпределение на броя на йероглифите VIII–XII клас

клас	брой йероглифи
VIII	196 йероглифа
IX	187 йероглифа
X	200 йероглифа
XI	около 200 йероглифа
XII	около 200 йероглифа

V. ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ

Проверката и оценяването на знанията и уменията на учениците е неделима част от цялостния учебен процес. Тя се осъществява както периодично след завършване на определен цикъл от учебно съдържание или етап от обучението, така и по време на самия учебен процес – текуща проверка. Текущата проверка има главно обучаваща и диагностична функция, като обхваща всички нива на комуникативна компетентност.

Оценката трябва да има мотивиращ, а не санкциониращ характер. Учителят трябва да е особено прецизен при вербалната формулировка на оценката.

Основни изисквания към оценяването са обективност, валидност и надеждност

Постиженията на ученика в областта на устната и писмената реч в обучението по японски език имат еднаква тежест при формирането на общата оценка.

Знанията за езиковата система се проверяват чрез структурни тестове: диктовки, въпроси с избираем отговор, задачи за попълване на текстове с пропуснати структурни елементи, задачи за трансформация и други.

Необходимо е да се използват разработките на специализираните японски езикови центрове, които са широко представени в интернат

Проверката на знанията за езиковата система да съдържа и елементи от социо-лингвистиката.

Допуснатите грешки се коригират добронамерено, като на ученика се дава възможност да осъзнае и коригира пропуските си.

Ученикът и учителят заедно анализират постигнатото и съвместно търсят ефективни стратегии за учене.

Процесът на оценяване цели и формирането на умения за самооценяване.

Важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика в различните дейности.

Учителят използва резултатите от проверката на знанията и уменията на учениците, за да анализира и оптимизира учебния процес.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Учебната програма по японски език е рамков документ на МОН. В нея са формулирани целите на обучението и очакваните резултати, които имат задължителен характер и са предмет на оценяване. Препоръчаните контекст и дейности, междупредметни връзки, методи и форми на оценяване и методически насоки ориентират към създаване на максимално благоприятни условия за постигане на очакваните резултати. Те могат и трябва и да бъдат интерпретирани от учителите съобразно с конкретната среда на приложение на учебната програма. Значително място следва да бъде отделено на социокултурната информация, като във всеки конкретен случай учителят търси възможности усвояваният материал да бъде вписан в максимално широк културен контекст.

При разработването на годишните разпределения учителите се съобразяват общоприетите в съвременната методика принципи на комуникативния и когнитивния подход.

В учебния процес учителят трябва да прилага разнообразни методи и форми на работа, които да мотивират учениците и да ги стимулират при изучаването на езика. Необходимо е учителят да използва материали от различни източници и от различни тематични области, за да подсили интереса на учениците.

При въвеждането на нови йероглифи учителят може да илюстрира с рисунки или по друг подходящ начин историята на тяхното възникване и асоциативните връзки между значенията на съставлящите ги компоненти. Практиката показва, че така йероглифите се запомнят по-лесно, а на базата на асоциативните връзки отделни графични компоненти могат да бъдат възстановени, без да се използва речник.

При въвеждането на нова лексика учителят не трябва да се задоволява само с превода и най-честата употреба на съответната лексикална единица. Необходимо е да се използва структурният подход към лексикалната система на езика, в съответствие с който отделните думи встъпват в сложни отношения помежду си. Усвояването на граматични и лексикални структури би следвало да се осъществява по спираловиден принцип. Балансът между усвоени и нови знания и умения трябва внимателно да се поддържа, създавайки чувство за увереност и напредък у ученика.

При организацията на учебния процес се препоръчва работа по двойки и по групи, за да могат учениците да усвоят принципите на общуването и да изпитат различни социални роли. От друга страна, трябва да се дава възможност на учениците да работят и самостоятелно, за да развият собствени стратегии за учене.

Препоръчва се на учениците да се поставят допълнителни самостоятелни задачи по изучаваните области, като особено значение има работата с интернет. Учителят би трябвало да подпомага учениците при търсенето на подходящи материали, а също и при осмислянето на информацията, която учениците получават самостоятелно както от интернет, така и от други източници. Особено внимание да се обърне на възможностите, които предоставя Културния център към посолството на Япония.